

munkatársai bemutatták a koncepciót a nukleárisbaleset-elhárításban érintett hazai szervezetek képviselőinek. Az OAH főigazgatója vezette ülésen megvitaták a regisztráció lebonyolítását, s elhatározták, hogy a rendelkezésre álló kapacitásokat feltérképezik. Várhatóan 2008 áprilisában kerül sor a hazai kapacitások regisztrálására a RANET adatbázisban.

RADIOAKTÍV HULLADÉKOK KEZELÉSE

KNPA Szakbizottság ülése

A Központi Nukleáris Pénzügyi Alapból (KNPA) finanszírozott tevékenységekkel foglalkozó Szakbizottság 2008. február 19-én tartott ülésén megvitatta és az Alappal rendelkező miniszternek jóváhagyásra javasolta a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) 2007. évi beruházási és fejlesztési tevékenységéről készült beszámolót, a KNPA-ból finanszírozott tevékenységek 2008. évi munkaprogramját és a Kiégett Zsátták Átmeneti Tárolója bővítésének beruházási programját. **A beszámolót elfogadta, s a munkaprogramot jóváhagyta az Alappal rendelkező miniszter.** A munkaprogram kiadási előirányzatai átcsoportosítást tesznek szükségessé a 2008. évi költségvetésről szóló 2007. évi CLXIX. törvény költségvetési előirányzatainak egyes kiemelt jogcímei között, amit az Alappal rendelkező miniszter 2008. március 17-én engedélyezett. Az ülés elfogadta a KNPA Szakbizottság ügyrendjének aktualizált változatát és a 2008. évi munkatervet. A Szakbizottság következő ülésére Bataapátiban kerül sor, az ülés napirendjén szerepelni fog az RHK Kft. nyolcadik közép- és hosszú távú terve, és a Nemzeti Radioaktív hulladéktároló beruházási programjának áttekintése. A beszámolót és a munkaprogramot a felügyelő miniszter jóváhagyta.

TÁJÉKOZTATÁS

Ismeretterjesztő rádiósorozat az atomenergiáról

Az Országos Atomenergia Hivatal és a Magyar Katolikus Rádió ismeretterjesztő rádiósorozatát készíti „Beszélgetés az atomenergiáról” címmel. A sorozat minden második pénteken 15.00 órakor hallható a Magyar Katolikus Rádió „Délutáni találkozás” című műsora keretében. A sorozat első adására február 22-én, pénteken került sor, az utolsó adás pedig július 11-én lesz. A 11-részesre tervezett sorozatban szereplő témák: az ionizáló sugárzás és hatásai, a nukleáris biztonság, a radioaktív hulladékok kezelése, a nukleáris technikák orvosi és ipari alkalmazása, az atomenergia biztonságos alkalmazásával kapcsolatos nemzetközi egyezmények, az atomenergetikai kutatások helyzete, az atomenergia jövője és szerepe a villamosenergia-ellátásban. A rádióhallgatók kérdéseket tehetnek fel telefonon (255-3333), faxon (255-2299), és e-mailen (info@katradio.hu). Az utolsó adásban a hallgatók kérdéseire válaszolnak a szakértők. Az adások meghallgathatók a rádió honlapján (www.katolikusradio.hu) és elérhetők az OAH honlapjáról (www.oah.hu) is.

NAÜ kommunikációs műhelyülés

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) regionális műhelyülést szervezett 2008. január 22-24. között Bécsben a tájékoztató tevékenység fejlesztésére új atomerőmű építését tervező országok részére. A műhelyülésen 11 ország képviselői vettek részt. Magyar részről megfigyelőként volt jelen Besenyei Gáborné, az OAH tájékoztatói vezetője. Az ülésen ismertették a NAÜ új útmutatóját, amely összefoglalót ad arról, hogy milyen fontosabb infrastrukturális követelményeket kell teljesíteni az adott országnak új atomerőmű építéséhez és üzemeltetéséhez. A már működő atomerőművel rendelkező országok a dokumentumot ellenőrzési listaként alkalmazhatják, mielőtt új atomerőmű építésbe kezdenek. A műszaki, hatósági és gazdasági kérdéseken kívül egyre növekvő jelentősége van a hatékony kommunikációnak, amellyel az adott ország lakosságát megismertetik a tervekkel. A három napos műhelyülés célja az volt, hogy az elmélet és a gyakorlat ötvözésével elősegítse a hatékonyabb kommunikációt különböző érdekcsoportok felé.

PIME

Az Európai Nukleáris Társaság az idén 20. alkalommal rendezte meg a nukleáris területen a lakossági tájékoztatásról szóló PIME konferenciát, melynek célja a tájékoztatás hatékonyabbá tétele, a nukleáris közösség kommunikációjának javítása volt. A február 11–14. között Prágában megrendezett konferencián közel száznyolcvan tájékoztatói szakember vett részt. A népes magyar küldöttségben az OAH részéről Besenyei Gáborné, az OAH tájékoztatói vezetője vett részt. Az egyik plenáris előadáson az EU képviselője beszélt a hatósági vezetők magas szintű csoportjáról, a tudományos kutatás és az ipar számára létrehozott fórumokról, s ezek kapcsolatáról. A nemzetközi nukleáris szervezetek (NAÜ, NEA) beszámoltak szervezeti fejlesztéseikről, az új reaktortípusokkal kapcsolatos eredményekről és a nukleáris energiát a közeljövőben bevezetni szándékozó országok szakmai segítségéről. A Magyar Nukleáris

A konferencia megnyitóján

Társaság bemutatta a Kulturális Örökség Napjai alkalmával tartott nukleáris nyílt napról készült filmjét. A konferencia alatt ülésezett a NucNet munkacsoportja, amelyben az OAH képviselője is részt vett. A NucNet pénzügyi helyzetének stabilizálása érdekében 2009-től várhatóan kategorizált díjakat alkalmaznak, amely a szolgáltatás címzettjeinek számától függ majd. Erre a NucNet igazgatója javaslatot fog kidolgozni, amelyet a NucNet Közgyűlésének kell jóváhagynia.

Kitüntetések

Az igazságügyi és rendészeti miniszter ezúttal harmadik alkalommal ítélte oda az általa alapított Gyimesi Zoltán-díjat. A díj az atomenergia alkalmazásának biztonsága, a nukleáris biztonság fejlesztése érdekében kifejtett eredményes és kiemelkedő munka elismerésére adományozható. Ebben az évben Radnóti István, a paksi atomerőmű biztonsági igazgatója kapta ezt az elismerést, aki szakmai életútja során az üzemeltetés, a karbantartás és minőségfelügyelet területén kifejtett eredményes és kiemelkedő munkájával, szakmai tevékenységével, személyes közreműködésével jelentős mértékben hozzájárult az atomenergia alkalmazásának biztonságához és a nukleáris biztonság fejlesztéséhez.

Nemzeti ünnepünk alkalmával a Köztársasági Elnök Czottner Lászlónak, az OAH jogi önálló osztály vezetőjének az Országos Atomenergia Hivatal jogi tevékenységének magas színvonalú ellátásáért a Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztjét adományozta. Miniszteri elismerő oklevelet kapott Kissné Ugrai Emma, az OAH címzetes főmunkatársa és Macsuga Géza, az OAH főosztályvezetője. A díjakat az OAH-t felügyelő igazságügyi és rendészeti miniszter, Draskovics Tibor adta át.

ROVIDHÍREK

Császár Ferenc nyugdíjba menetele miatt az OAH főigazgatója Bódis Zoltánné bízta meg minőségügyi vezetőnek.

A Magyar Nukleáris Társaság (MNT) Fialok a Nukleáris Energetikáért (FINE) szakszervezetében nukleáris szakemberek látogattak a román és a bolgár atomerőműbe 2008. március 29. — április 2. között.

Teller Ede születésének 100. évfordulója alkalmából az Eötvös Loránd Fizikai Társulat, a Magyar Történelmi Társulat és a Magyar Tudományos Akadémia Teller Ede centenáriumi ülést szervezett 2008. január 16-án az MTA székházában. Az ülésen Rónaky József, az OAH főigazgatója „Teller Ede és az atomenergia” címmel tartott előadást.

Országos Atomenergia Hivatal

2008. április — 11. évfolyam, 2. szám

Új NAÜ TC stratégia Felülvizsgálati konferencia előkészítés MÜSZ felülvizsgálat

Rádiósorozat az atomenergiáról

50 éves a NEA

A Nukleáris Energia Ügynökség — a NEA — a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) egyik fél-autonóm kormányközi szervezete. Központja Franciaországban, Párizsban található. A megalapításának 50. évfordulóját ünneplő Ügynökséget 1958-ban az Európai Gazdasági Együttműködési Bizottság hozta létre Európai Nukleáris Energia Ügynökségként, hogy lehetővé tegye a

nyugat-európai atomenergetikai fejlesztések jobb összehangolását, a tudományos és a pénzügyi források gazdaságosabb kihasználását. A mai értelemben vett NEA 1972-ben, Japán belépésével jött létre. Ezt követően ugyancsak a 70-es évek elején csatlakozott a szervezethez az USA, Kanada és Ausztrália is. A ma már 28 tagországgal rendelkező NEA az egyetlen olyan kormányközi szervezet a nukleáris együttműködési területén, amely Amerika, Európa és Ázsia fejlett országait egy kisméretű, harmonikus, politikamentes szervezetbe tömöríti. Tevékenységét a tagok kölcsönös bizalma jellemzi. Külön erőssége, hogy rugalmasan és gyorsan alkalmazkodik a tagországok változó igényeihez és programjaihoz, s a tagországok között konszenzusra törekszik.

A munkaprogramok kidolgozása és elfogadása hét állandó bizottságból álló rendszeren keresztül valósul meg, amelynek élén a tagországok képviselőiből álló Irányító Testület áll. A szakmai munkát a hierarchikusan az állandó bizottságok alá tartozó állandó és időszakos szakmai munkacsoportok is segítik. A mindössze 80 főből álló NEA Titkárság hatékonyan koordinálja a hét állandó bizottság által kidolgozott, az atomenergiával kapcsolatos jogi, gazdasági, biztonsági, műszaki, radioaktív hulladékkezelési, sugárvédelmi és felügyeleti kérdésekkel foglalkozó tevékenységeket. A professzionális alkalmazottak a különböző nukleáris területeknek a tagországokból szerződötített műszaki szakértői, közülük egy magyar szakember is már négy éve az Ügynökség munkatársa. Az OECD gyakorlatával teljes összhangban a NEA kb. 12 millió eurós költségvetése nem tartalmazza sem a bizottsági, sem a szakmai munkacsoportokban részt vevő szakemberek munkaköltségét, azt a résztvevő tagországok fedezik. A NEA publikációs és jogharmonizációs tevékenysége az atomenergetika társadalmilag is fontos kérdéseiben a politikai döntéshozatalhoz ad kiemelkedően fontos támogatást. A NEA kezdeményezően vesz részt a tagországok által külön finanszírozott, közös kutatás-fejlesztési együttműködés megszervezésében is. Koordinálja a tagországok szakmai intézményeinek önkéntes műszaki-tudományos együttműködését.

Magyarország 1996 óta tagja az OECD-nek és a NEA-nak. Az OECD tagság nem járt automatikusan együtt a Nukleáris Energia Ügynökségbe való felvétellel. Előfeltétel volt, hogy a jelentkező országban az atomenergia biztonságos alkalmazásához szükséges jogi és államigazgatási keretek megléjenek, és rendelkezésre álljon az OECD országokéval megegyező színvonalú tudományos-műszaki hát-

tér. Magyarország számára a belépéskor nagyon fontos volt a nemzetközi nukleáris közösségbe való integrálódás, a nyugati nukleáris szabványokkal és gyakorlattal történő harmonizáció, amelynek döntő jelentősége volt az EU csatlakozás során. A NEA-val való kapcsolattartás hivatalos szerve az Országos Atomenergia Hivatal. A hazai részvételt a NEA Nemzeti Bizottság koordinálja, amelynek elnöke az

OAH főigazgatója. Magyarországnak a NEA minden állandó bizottságában van képviselője. Az Irányító Testület munkájában az OAH főigazgatója vesz részt, aki tagja a Testület szűkebb vezetésének az ún. Büro-nak is. A magyar szakemberek részt vesznek több speciális szakértői munkacsoport munkájában is. A 2000 óta lezárt öt közös kutatási projekt közül háromnak magyar vezetője volt.

A NEA számos projektet indított az atomerőművek aktuális biztonsági kérdéseinek kísérleti, vagy elméleti megválaszolására. Ezek egyike, a VVER-440/213

típusú atomerőművek ún. buborékolató kondenzátorának megbízhatóságára vonatkozott. A feladat annak a kérdésnek a megválaszolása volt, hogy ez a berendezés képes-e ellátni funkcióját az összes, a tervezésnél figyelembe vett baleseti helyzetben. A magyar vezetési projekt a kérdésre pozitív választ adott, vagyis bebizonyította, hogy a vizsgált erőműtípus esetében — a paksi atomerőmű is ilyen — a tervezési balesetek következményeinek elhárításában a buborékolató kondenzátor az elvárt módon működik. Magyar szakembert választott vezetőjeül több, tudományos kérdések kidolgozására létrehozott munkacsoport is. Ezek közül az egyik különösen fontos volt számunkra, mivel az atomerőművek élettartam hosszabbításával foglalkozott. Ezeket a tapasztalatokat jól lehet hasznosítani a paksi atomerőműnél is.

A belépésünk óta eltelt tizenkét év során több NEA rendezvénynek is otthont adtunk. Ezek közül is érdemes kiemelni a NEA, a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség és az Európai Bizottság támogatásával megrendezett nemzetközi szimpóziumot a nukleáris kárfelelősség reformjáról, amelyen több mint kétszáz nemzetközi szakértő vett részt.

A legutóbbi években a nem-tagországokkal való kapcsolat sokat fejlődött. A „felhígulás” elkerülése érdekében általában korlátozzák a tagfelvételt, ugyanakkor Oroszország széles körű tudásbázisát és nukleáris tapasztalatait jobban szeretnék hasznosítani. Oroszország ezért teljes körű megfigyelői státuszt kapott, és így egyre aktívabban vesz részt a NEA munkájában (egyelőre a tagság megadása nélkül). Hasonló megfontolások alapján bővíti a szervezet a szakmai kapcsolatokat Kínával is. A következő ötven esztendőben minden bizonnyal e két hatalmas ország szakmai tapasztalatai is gazdagítják a szervezet tagországait és növelik az atomenergetika biztonságát a régi és az új tagországokban egyaránt.

Élő Sándor
tanácsadó

A NEA épülete Párizsban

